

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 10. Post sanctos Patres, traditionem, Ecclesiæque hisce de rebus
sensem, discere nos oportet potissimùm ab Episcopis, aliisque Prælatiis,
qui primas in Ecclesia partes obtinent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

et accedere, ait cum sanctis Patribus S. Carolus Borromeus. Quomodo operosissima, si necessaria ad id preparatio, vera utique contritio, plenaque cordis conversio, etiam post ingentia criminum, eorumque consuetudinem, frequentemque repetitionem, tam facile comparatur, ut Casuista illi opinantur? Veram poenitentiam, saltem post eiusmodi crimina, esse raram, Ambrosius, Pacianus, alique Patres attestantur. Quomodo rara, si tam facilis, ut sine praemissis laboriosa poenitentia operibus ordinariè comparatur, nec eiusmodi peccatoribus poenitentia magna injungenda sit, ne quidem post abolitionem peragenda? Si ita est, vera est eiusmodi peccatorum persuasio, minimo negotio veram poenitentiam agi posse. Atqui persuasio ista veræ Christianæque poenitentiae magis exitiosa est, quam pestis corporali vita.

53 Porro vera poenitentia remedium est malorum omnium, humanæque infirmitatis praesidium unicuique, unica post lapsum, ad salutem via. Videte ergo quot malorum auctores eritis, si laxiora opina-
 menta illa sectando, in causa sitis, quod à lapsis vera non agitur poenitentia; quæ si non veraciter agitur, specieiue ipsius contentus peccator, veram se egisse patet poenitentiam, cum longè ab ea sit, sunt novissima hominis istius pejora prioribus. Quia spiritus nequam, ad eum rediens, à quo reverà non exierat, sed exire simulaverat tantum, adducit secum septem alios spiritus nequiores se.

CAPUT IX.

Sancti Patres in hisce disceptationibus assumendi
 Judices.

54 Isti sunt enim, quos Spiritus sanctus dedit nobis... Pastores, & Doctores... in opus ministerii, in edificationem corporis Christi... ut jam non simus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrine ad circumventionem errorum. Ephes. 4.

55 Isti sunt, ad quos Spiritus sanctus nos remittit Deuter. 32. Interroga Patres tuos, & annuntiabunt tibi. Eccli. 8. Non te pretereat narratio seniorum. Ipsi enim didicerunt à Patribus suis. Quoniam ab ipsis discis intellectum.

56 Isti sunt, de quibus Leo Magnus epist. 6. Frequenter quidem, in diversarum questionum ambiguo, fratrum corda turbantia, Spiritus Dei instruente, solidavimus, responsum formas vel ex sacrarum Scripturarum disciplina, vel ex Patrum regulis colligentes. De quibus etiam Gregorius VII. 1. 3. epist. 10. Videntes ordinem Christianæ Religionis multis jam labefactatum temporibus, & principales ac proprias lucrandarum animarum causas diè prolapsas, & suadente diabolo concalcatas, concussi periculo & manifesta perditione gregis Domini, ad sanctorum Patrum Decreta, doctrinamque recurramus, nihil novi, nihil ad inventionem nostram statuentes, sed primam & unicam Ecclesiasticæ discipline regulam, & vitam Sanctorum viam, relicto errore, repetendam & sectandam esse censuimus. Neque enim aliam nostræ salutis, & æternæ vitæ introitum Christi ovibus... ab ipso monstratum... ab Apostolis prædicatum, & à SS. Patribus observatum, in Evangelica, & in omni Scripturarum divinarum pagina didicimus.

57 Isti sunt, de quibus Concilium VIII. Constantinop. act. 10. c. 1. Ut rectam regiamque divinam justitiam viam sine erroris offensa teneamus, sanctorum Patrum correctæ, velut inextincta quadam, semperque ardentes facies, sequenda sunt.

58 Isti sunt, à quibus, tamquam ab Apostolicis viris, conversationis in Ecclesia percepimus ordinem (inquit Damianus epist. 18.) sicut ab Apostolis fidem. Et ideo propemodum non mutamus discipline

modum ab ipsis traditum, sicut illibatam tenemus fidei fundamentum.

Isti sunt, quos adimplevit Dominus Spiritu sapientie & intellectu, Eccli. 15. ut minus sapientes per ipsos, tamquam caecuti ad hoc lumine perfusos, instruerentur.

Isti denique sunt, quos Pastores, Magistros & Patres Ecclesia agnoscit. Quos ipsamet Concilia consulerunt, velut Iudices & Oracula, ex quibus definitionum suarum regulam deprompserunt, quoque coluerunt, velut fidelissimos testes Ecclesiasticæ Traditionis, & velut replendentia sidera, in quibus Sol justitiæ puriores radios suos expressit, ut Nazianzenus ait orat. 1.

Nihil proinde iustius, nihil rationabilius, quam 61 ut nos quoque ad ipsos recurramus, atque ex ipsorum oraculis discamus, quid hisce in disceptationibus tenere debeamus. Agitur enim de re inter graviores gravissima, à qua innumerabilem poenitentium, & Confessoriorum salus æterna dependet. Cujus profecto decisis securè non petitur ex iis Authoribus, qui sua morum dogmata potius depromunt ex humanis fallacis ingenii sui rationibus & ad inventionibus, quam ex traditione, qua per sanctos Patres, velut canales fidelissimos, ad nos derivatur.

CAPUT X.

Post sanctos Patres, traditionem, Ecclesiæque hisce de rebus sensum, discere nos oportet potissimum ab Episcopis, aliisque Prælati, qui primas in Ecclesia partes obtinent.

Veritas asserionis ex Scripturis, Patribus & Conciliis certissima est: utpote ex quibus constat Episcopos regere Ecclesiam Dei, Act. 20. suarumque Ecclesiarum jure divino esse Doctores, 1. Timoth. 3. quibus à Deo commissum est, ut attendant sibi & doctrinæ, ibidem c. 4. alioque exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicant arguere, ad Tit. 1.

Iptos etiam Spiritus sanctus Apoc. 1. 2. & 3. vocat Angelos Ecclesiarum. Et iidem à SS. Patribus appellantur Ecclesie luminaria. Hieronymus adversus Lucifer. Nicolaus I. epist. 21. ad Episcopos Synodi Sylvanæ. Apostolorum Successores. Concil. Trid. sess. 23. c. 4. Et apud nos locum Apostolorum tenentes. Hieronymus epist. 85. ad Evagrium. Et 54. ad Macellam. Quibus tota scientia, potestas & auctoritas Sacerdotii à Deo optimo, Authore & principio omnis mysterii & perfectionis data est. Dionysius de Eccles. Hierarch. c. 5. Quique, ut lib. 5. Capitular. c. 163. ex Prospero dicitur, sunt divine voluntatis Indices, Ecclesiarum Christi post Apostolos fundatores, fidelis populi duces, veritatis assertores, prave doctrine hostes, ... columna firmissime, quibus in Christo fundatis innititur omnis multitudo credentium... dispensatores regie domus, quorum arbitrio in aula Regis æterni dividuntur gradus & officia singulorum, &c.

Iptos denique tamquam legitimos controversiarum fidei & morum Iudices, Concilia & Patres semper agnoverunt. Teste namque Hieronymo Apolog. in Rufin. 1. 2. Origenis errores per Ægypti & Palestine Episcopos primum, deinde per S. Epiphanium & Theophylum, Episcopum Alexandrinum, proscripti fuerunt. Teste quoque Eusebio l. 2. Histor. Eccles. c. 22. 23. & 24. Paulus Samosatensis à vicinis Episcopis condemnatus fuit. Sicut & Arius ab Alexandro Episcopo Alexandrino, teste Theodoro l. 1. Hist. Eccl. c. 2. Necon Eutyches à proprio Episcopo Flaviano. Cujus sententiam approbavit Concil. Calcedonense. In quo Legati S. Leonis Papa
 62.

CAPUT XI.

act. 3. dixerunt hereticum istum fuisse secundum canones à proprio Episcopo condemnatum. Unde Innocentius II. epist. ad Episcopos Gall. 193. apud Bernard. contra veteres (inquit) errores, viri Ecclesiarum Pastores viriliter insurgentes, eorum prava dogmata, cum ipsorum Auctoribus, condemnarunt, &c.

65 Si itaque Episcopi sint Ecclesiarum Rectores & Doctores, ab ipsis melius quam à Casuistis infelicis hujus sæculi, Ecclesiæ sensum & traditionem, quoad controversiam præsentem, discere debemus.

66 Si Apostolorum sint successores & locum tenentes; sicut ergo Apostolorum, sic Episcoporum est, de dogmatibus c. 5. commemoratis, deque Ecclesiæ sensu & traditione judicare, ut S. Bernardus ait epist. 189.

67 Si Angeli sint Ecclesiarum: sicut ergo Angelorum, sic Episcoporum ministerium est, tollere scandala de regno Dei, uti rursum Bernardus ait epist. 200. Et sicut inferiores Angelorum Ordines purgantur ab ignorantia... per Spiritus superiores, à quibus evehuntur ad sublimiores, puriores & clariores illustrationes visionum divinarum. Dionysius ubi supra c. 6. Sic Sacerdotes inferiores, in disceptationibus de divini verbi intelligentia, de Ecclesiæ sensu & traditione, aliique ejusmodi, ab ignorantia purgantur, & ad puriores clarioresque illas rationes evehuntur per Episcopos, ad quos comparantur, sicut Angeli inferiores ad superiores: cum inferiores etiam Sacerdotes Angeli dicantur Malach. 2. Siquidem, ut Dionysius dicit ibidem c. 5. lex est sanctissima à Deo constituta, ut res inferiores per superiores ad divinum lumen ipsius eleventur. Ideo namque Episcopi sedent in Ecclesiæ throno, & in ipsis Christum in Ecclesiæ throno sedentem cernere debemus (uti S. Pachomius se cernere testabatur, prout habetur in vita ipsius c. 27.) idè etiam ab Ecclesiæ semper agniti fuerunt tamquam legitimi omnium ejusmodi controversiarum Judices, & tamquam Ecclesiæ divini jure Doctores, ut judicium & doctrinam ipsorum in omnibus fidei & morum disceptationibus suscipiant Sacerdotes inferiores, cæterique fideles, atque ipsorum judicio potius credant quam proprio; ad ipsosque potius, pro dubiorum suorum decisione, recurrant, quam ad ipsos, vel ad alios privatos Doctores. Ad quos enim fideles olim in dubiis suis, pro eorum decisione, post SS. Patres, recurrerant, nisi ad Episcopos? Longè ergo tutius adhuc hodie, in dubiis seu controversiis circa Scripturæ vel Ecclesiæ sensum, vel traditionem, ad ipsos recurratur, quam ad privatos Casuistas, quos Ecclesiæ & Patres non agnoscent, tamquam depositarios verbi Dei, & traditionis, sicut agnoscent Episcopos.

68 Denique si Episcopi sint Ecclesiæ laminaria: ad ipsos ergo spectat, in omnibus ejusmodi dubiis & questionibus, errorum tenebras dissipare, & fideles instruere, &c. Ipsi ergo, post SS. Patres, præ cæteris reverenter audiendi sunt, & ab ipsis potius quam à privatis Casuistis descendendus est Ecclesiæ sensus & traditio, in omnibus fidei & morum controversiis. Nec ipsis, de Ecclesiæ sensu & traditione docentibus, gregemque sibi committunt instruentibus, ab inferioribus Sacerdotibus in faciem est resistendum, prout à quinquaginta & amplius annis publicis in Concionibus factum conquesti sunt Galliarum Episcopi, & nuper adhuc magno cum strepitu, nimisque animositate factum est ab Authore Pentategi, mihi quidem amantissimo. natalibusque & libris editis celebri; sed circa præsentem disceptationem magis, ut mihi videtur, animoso, quam solido, prout ex dicendis apparebit.

Tom. III.

Invektiva Sanctorum, veterum ac novissimorum, necnon gravissimorum Cardinalium & Episcoporum adversus assertam per propositiones cap. 5. enarratas facilitatem absolvendi reos gravium criminum, consuetudinarios, recidivos, &c. priusquam magnis precibus, gemibus, aliisque laboriose pœnitentiæ ac pietatis operibus justo tempore pulsaverint ad fores divini misericordiæ, ad impetrandam plene conversionis gratiam. Cujus facilitatis praxim Sancti vocant misericordiam falsam, veram crudelitatem, piam impietatem, blandam perniciem, &c.

§. I.

Invektiva Cypriani, Cleri Romani, Sanctorum Confessorum Moysis, Maximi, &c.

IN eam imprimis vehementer invehitur Cyprianus in libro de lapsis, & in variis epistolis suis. Cum enim Cypriani tempore controversia exorta foret inter Episcopos, & lapsos in idololatram persecutionis tempore, qui omnes peccatum quidem fatebantur, & publice desebant (inquit Morinus l. 9. c. 3. n. 8.) sed quasi hoc sufficeret, obtentis ad id litteris à SS. Confessoribus & Martyribus, absque præviis aliis pœnitentiæ operibus, absolvi importunè efflagitabant, & à nonnullis Sacerdotibus quædam erga ipsos misericordiæ motis absoluti fuerant.

70 Illud est quod Cyprianus graviter reprehendit, & adversus taliter absolventes lib. de lapsis c. 7. insurgit in hunc modum: *Cum scriptum sit, qui vos felices dicunt, in errorem vos mittunt, & semitas pedum vestrorum turbant. Qui peccantem blandimentis adulantibus palpas, peccandi fomitem subministrat; nec comprimunt delicta ille, sed nutrit. ... Oportet Dei Sacerdotem, non obsequis decipientibus fallere, sed remediis salutaribus providere. Imperitus est Medicus, qui tumentes vulvorum sinus manu parcente contrahat, & in altis recessibus viscerum, virus inclusum dum servat, exaggerat. Aperendum vulnus est, & secundum, & putaminibus amputatis, medela fortiore curandum. Vociferetur & clamet licet, & conqueratur ager impatiens per dolorem, gratias eget postmodum, cum senserit sanitatem. Emergit enim (Eratres dilectissimi) NOVUM GENUS CLADIS. ... ACCESSIT, SUB MISERICORDIÆ TITULO, MALUM FALLENS, ET BLANDA PERNICIES. CONTRA EVANGELII VIGOREM, CONTRA DOMINI AC DEI LEGEM, TEMERITATE QUORUMDAM LAXATUR INCAUTIS COMMUNIO (id est peccatorum remissio, quæ vocabulo illo olim exprimebatur, ut Morinus ostendit lib. 3. c. 12. n. 2.) IRRITA ET FALSA PAX; PERICULOSA DANTIBUS, ET NIHIL ACCIPIENTIBUS PROCURATA. Non querunt sanitatis patientiam, nec veram de satisfactione medicinam. Pœnitentiæ de peccatoribus excussa est, gravissimi extremique delicti memoria sublata est. Operiantur morientium vulnera, & plaga lethalis, altis & profundis visceribus infixæ, dissimulato dolore contegitur. A DIABOLI ARTIS REVERTENTES, AD SANCTUM DOMINI SORDIDIS ET INFECTIS NIDORE MANIBUS ACCEDUNT. ... VIS INFERTUR CORPORI EJUS ET SANGUINI. ... pacem putant esse, quam quidam verbis fallentibus venditant. NON EST PAX ILLA, SED BELLUM. ... QUID INJURIAM BENEFICIUM VO-*

E c